

ZETTEN JULLIE LEZEN OM IN ACTIE?

Hoe kan je ouders betrekken bij leesactiviteiten?

Materialen en praktijkvoorbeelden
voor leraren

Samengesteld in het kader van het Lezen in Actie project

Inhoudstafel

Ouders informeren over en laten participeren aan het project Lezen in Actie

Infofilmpje voor ouders uitleg project Lezen in Actie	3
Infobrief voor ouders uitleg project Lezen in Actie – kort	4
Infobrief voor ouders uitleg project Lezen in Actie – lang	6
De mogelijke rol van ouders en ouderwerkingen bij Lezen in Actie en de Grote Voorleesdag	8

Inspiratiemateriaal om ouders te betrekken bij het lezen

Inspelen op de beginsituatie van ouders	9
Meertalig voorlezen	11
Leesbingo	13
Leesdobbelsteen	15
Uitnodiging voorleesmoment	17
Bedanking ouders	19
E-toolkit ouderbetrokkenheid	21

Praktijkvoorbeelden ouders betrekken bij het lezen

Koffiemoment lezen en voorlezen	22
Voorleeswandeling voor gezinnen	24
Boekenhoek voor leerlingen en ouders	25
Verteltassen	26
Toonmoment verteltassen	27
Ouderwerking zorgt mee voor leesinfrastructuur	28
Inspiratie leesacties voor secundair onderwijs	31

Infofilmpje voor ouders uitleg project Lezen in Actie

Voor ouders van een kind in het [basisonderwijs](#):

Voor ouders van een kind in het [secundair onderwijs](#):

Infobrief voor ouders uitleg project Lezen in Actie - kort

Infobriefje voor ouders (groep 1, groep 2 en groep 3):

Beste ouder

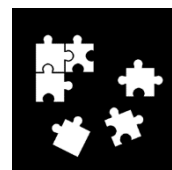
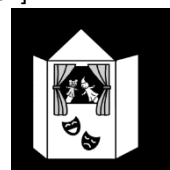
[Logo van de school]

[afbeelding van het boek]

Dit schooljaar praten we in de klas over het boek [titel boek]

Thuis kunnen jullie enkele leuke activiteiten of spelletjes kiezen bij dit boek, bijvoorbeeld [activiteiten schrappen of toevoegen naargelang activiteiten in het betreffende boekenarrangement, pictogrammen ook toevoegen of verwijderen naargelang mogelijke activiteiten]:

- een poppenkast spelen met personages uit het boek,
- een puzzel maken van een tekening uit het boek,
- een (voor)leesbingo spelen
- een sprookjesraadsel oplossen
- een boekenhoek inrichten m.b.v. QR-codes
- elkaar interviewen over je favoriete verhaal...

Dit zorgt voor meer leesplezier.

Doen jullie ook mee?

Wil je meer info over het project? Scan deze QR-code: [afbeelding QR-code naar het filmpje]

Zin om te delen? Deel je creaties met de leraar of via onze padlet [afbeelding QR-code naar de padlet]

Infobriefje voor ouders groep 4 (6^e lj en 1^e graad secundair onderwijs):

[Logo van de school]

Beste ouder

[afbeelding van het boek]

Dit schooljaar praten we in de klas over het boek [titel boek]

Thuis kunnen jullie enkele leuke activiteiten kiezen bij dit boek, bijvoorbeeld [activiteiten schrappen of toevoegen naargelang activiteiten in het betreffende boekenarrangement. Eventueel ook pictogrammen toevoegen bij de activiteiten]:

- een rustige leesplek inrichten,
- elkaar interviewen over je favoriete verhaal
- een tiktok filmpje maken over het boek...

Dit zorgt voor meer leesplezier.

Doen jullie ook mee?

Wil je meer info over het project? Scan deze QR-code: [afbeelding QR-code naar het filmpje]

Zin om te delen? Deel je creaties met de leraar of via onze padlet [afbeelding QR-code naar de padlet]

Infobrief voor ouders uitleg project Lezen in Actie - lang

Beste ouder

Onze school doet mee aan het project 'Lezen in Actie'! In dit leesproject zullen de school, de lokale bibliotheek en het gezin samenwerken.

Wat gebeurt er op school?

Enkele leraren krijgen extra vorming over lezen op school. Dit team werkt ook 'boekenarrangementen' uit. Een boekenarrangement bestaat uit materialen die bij een bepaald boek horen. Zo kunnen er vragen zijn over een boek om samen over te praten, maar ook opdrachtjes. Allemaal om onze leerlingen te motiveren om te lezen!

In de week van 22 tot 26 november 2021 zal de school ook deelnemen aan de Grote Voorleesdag. Ouders en grootouders worden uitgenodigd om die week voor te lezen.

Wat gebeurt er thuis?

We willen dat de leerlingen ook thuis praten over de boeken. Het hele gezin kan kijken naar onze leuke filmpjes over een bepaald boek. Daarna zijn er opdrachtjes om samen met ouders, broers of zussen te doen.

Waarom willen we ouders betrekken in dit project?

Samen praten over boeken met ouders, broers en/of zussen helpt kinderen om deel te nemen aan de leesactiviteiten op school. Bovendien geeft het kinderen zin in lezen. Ouders kunnen ook de boekenarrangementen helpen verbeteren. De samenwerking tussen ouders en de school voor dit project kan de ouderbetrokkenheid op school meer algemeen ook bevorderen.

Wil je samen met de school nadenken over dit project?

Ben jij de ouder die we zoeken? Duid op het antwoordstrookje onderaan aan hoe je graag wil helpen. Geef dit antwoordstrookje aan de school.

Heb je graag meer info over dit project, [contacteer/kijk op de schoolwebsite/...](#)

Met enthousiaste leesgroet,

[De school/directie/lid van het kernteam...](#)

Ik (naam ouder) ben de vader of moeder van
..... (naam leerling) uit klas
(naam klas van leerling) en wil graag mee helpen aan het project Lezen in Actie en/of de Grote Voorleesdag.

Hoe kan jij als ouder helpen?

- ☐ Ik wil mee nadenken over het samenstellen van de boekenarrangementen,
- ☐ Ik wil mijn ervaringen delen bij het gebruiken van de boekenarrangementen,
- ☐ Ik wil voorlezen tijdens de Grote Voorleesdag,
- ☐ Ik wil deelnemen aan een oudercafé in januari/februari om ervaringen met het leesproject te delen met ouders van andere scholen
- ☐ ...

De mogelijke rol van ouders en ouderwerkingen in project Lezen in Actie en de Grote Voorleesdag

Uw school doet mee aan het project 'Lezen in Actie' en 'de Grote Voorleesdag'. Super! Ouders spelen een belangrijke rol hierbij. In dit document vinden jullie daarom tips over hoe jullie individuele ouders en/of de ouderwerking kunnen betrekken bij deze (voor)lees projecten.

Tip 1. Informeer de ouders en/of ouderwerking over het project 'Lezen in Actie' en 'de Grote Voorleesdag'. Je kan hiervoor de infobrief en het filmpje voor ouders gebruiken.

Tip 2. Vraag input bij de ouders en/of ouderwerking. Wat verwachten ze van het project en waar willen ze een bijdrage leveren? Communiceer hierover met de Pedagogische begeleider.

- Heeft een ouder bijvoorbeeld vanuit zijn professionele achtergrond goede ideeën voor een boekenarrangement?
- Kan je bij het uitwerken van het boekenarrangement voor (groot)ouders hun stem bevragen? Of kan je een voorstel van een boekenarrangement voor (groot)ouders aftoetsen bij de ouderwerking?
- Kan je bij een ouder of bij de ouderwerking ideeën rond het bereiken van moeilijk bereikbare ouders aftoetsen?
- Kan een ouder deelnemen aan het kernteamoverleg?
- Laat je inspireren door enkele praktijkvoorbeelden van ouderwerkingen voor leesbevordering. De ouderwerking kan bijvoorbeeld:
 - een voorleesmoment organiseren tijdens de Grote Voorleesweek, eventueel een voorleeswandeling organiseren
 - een boekenhoek of schoolbib inrichten
 - (voorlees)boeken aankopen, koppel eventueel een wedstrijdelement aan het schenken van boeken
 - afspraken maken met de lokale bibliotheek om de bibbus uit te nodigen
 - een filmnamiddag organiseren rond een film horende bij een boek, zoals bijvoorbeeld De Grote Vriendelijke Reus...

Tip 3. Denk na over hoe je ouders lokaal kan aanspreken om te bevragen hoe het loopt, bijvoorbeeld tijdens een oudercontact.

Tip 4. Denk na over hoe jullie ouders of de ouderwerking informeren over en uitnodigen voor het oudercafé of de 'open oudersessies'.

Tip 5. Denk na over welke rol ouders en/of de ouderwerking kunnen spelen bij de afsluitende stoefdag in mei-juni 2022.

Inspelen op de beginsituatie van ouders

Wat is het?

Één aanpak om alle ouders te betrekken bij het lezen bestaat niet. Ouders hebben verschillende ideeën over lezen en hun eigen rol daarbij. Van belang is om de beginsituatie van ouders te leren kennen, om er vervolgens op in te kunnen spelen.

Hoe ga je te werk?

Sta als leraar stil bij deze vragen en ga -indien nodig- in gesprek met ouders om een antwoord te krijgen.

- Hoe staan ouders tegenover lezen en voorlezen?
- Wat vinden laaggeletterde ouders van lezen? Realiseren ouders zich dat je zelf niet (vlot) moet kunnen lezen om toch aan de slag te gaan met boeken?
- Hoe staan anderstalige ouders tegenover meertaligheid? Hebben ze het idee dat ze moeten voorlezen of vertellen in het Nederlands? Zien ze meertaligheid als een troef of een probleem?
- Welke drempels en moeilijkheden ervaren ouders om hun kinderen aan het lezen te krijgen, om boeken te kopen of te ontlenen in een bib?
- Welke capaciteiten erken je bij ouders om te samen met hun kind over een boek aan de slag te gaan (voorlezen, vertellen... in het Nederlands of in de thuistaal)?

Stem je tips voor ouders af op de antwoorden op bovenstaande vragen.

- Voor ouders die overtuigd zijn dat lezen of voorlezen niet belangrijk is:
Afhankelijk van de leeftijd van de leerlingen kan je de voordelen benoemen. Bijvoorbeeld letterherkenning, begrip luisteren, empathie ontwikkelen, woordenschat uitbreiden of wereldbeeld verbreden.

Veel ouders vinden het rapport en de punten belangrijk, lezen zorgt niet direct voor een beter rapport. Het kan wel helpen om leerstof beter te verwerken.

- Voor laaggeletterde ouders:
Maak de ouders duidelijk dat je met een boek meer kan doen dan lezen of voorlezen. Je kan bijvoorbeeld samen in boeken of albums kijken en in je voorkeurstaal benoemen wat je ziet, vragen stellen en verhalen of eigen herinneringen vertellen. Bij bijna elk boek kan je zoek- of telopdrachten geven; zoekboeken zijn hier natuurlijk extra geschikt voor.
- Voor anderstalige ouders:
Een ouder kan een meertalig of anderstalig boek lezen. Bij een meertalig boek staat de tekst zowel in het Nederlands als in een andere taal. Leg uit dat een voorlezen in de thuistaal ook goed is voor de ontwikkeling van het Nederlands.
- Een ouder kan ook wiegeliedjes of kinderliedjes zingen voor of samen met het kind, over een thema dat te maken heeft met het boek.

- Een ouder kan ook een spelletje of een activiteit doen gerelateerd aan het thema van het boek. Je kan hierbij wijzen op het belang van spelend leren. Sommige ouders hebben een zeer klassiek idee van leren. Als het een spelletje is, gaan ze ervan uit dat het kind niets bijleert. Je kan dit eventueel weerleggen door een boek en een opdracht te tonen en daarbij te benoemen welke woorden of verhaalelementen zo herhaald worden.

Tips? Hoe kan je variëren?

Vraag de ouders wat de voornaamste reden is waarom voorlezen thuis soms niet lukt. Je kan bijvoorbeeld papieren met deze redenen (en nog andere of een blanco blad) ophangen in de ruimte en vragen om zich te verplaatsen naar de reden waarom ze er niet altijd aan toekomen. Eventueel vraag je één of enkele ouders om hun positie te verklaren. Hierna volgen een aantal tips en mogelijkheden om deze drempels te verlagen.

Mogelijke drempels voor ouders en antwoorden hierop vind je in een [presentatie van de Schoolbrug](#) (slide 45-59). Voorgaande informatie werd ook grotendeels gebaseerd op de materialen van de [Schoolbrug](#).

Meertalig voorlezen

Wat is het?

Via meertalig voorlezen sla je de brug tussen het Nederlands en de thuistalen van de kinderen op school. Zo kan je een divers publiek betrekken bij het voorleesmoment. Anderstalige ouders zullen de waardering voor de thuistaal appreciëren.

Wat heb je nodig en hoe ga je te werk?

1. Zoek anderstalige voorlezers

Een meertalig voorleesmoment veronderstelt meestal **twee voorlezers**: iemand die in het Nederlands kan voorlezen en een 'native speaker' voor de andere taal.

Lanceer een **oproep via de school of spreek mensen aan** waarvan je weet dat ze een andere taal spreken. Ouders voelen zich aangesproken als ze een zinnetje Arabisch, Bulgaars of Farsi op een uitnodiging zien staan.

Maak op voorhand kennis met de voorlezers en leg hen uit wat de bedoeling is. Geef eventueel het voor te lezen boek mee naar huis om vooraf te oefenen.

2. Kies een taal

Ga na wat de veel voorkomende talen en nationaliteiten zijn op school. Kies gerust ook eens een **minder evidente taal**.

Hou rekening met bepaalde taalgevoeligheden en culturele verschillen. Zo kunnen veel mensen geen Arabisch lezen en is klassiek Arabisch niet hetzelfde als Marokkaans Arabisch. Binnen het Marokkaans zelf zijn er dan ook weer plaatselijke dialecten zoals het Berbers, Rif...

Het **Nederlands is altijd de voertaal** van het meertalig voorleesuurkje. Elk verhaal wordt pagina per pagina voorgelezen in **zowel het Nederlands als de vreemde taal**.

3. Kies een boek

De zoektocht naar een geschikt boek dat meteen ook beschikbaar is in de vereiste talen is niet altijd evident. Kies een **gemakkelijk verhaal** met een bondige tekst zodat alle kinderen zowel de Nederlandstalige als de anderstalige tekst min of meer kunnen volgen. Kies ook een boek met een **duidelijke, rechtlijnige verhaallijn** die goed te volgen is en met een herkenbaar verhaal dat **aansluit bij de leefwereld** van de kinderen. Zorg voor een **kort verhaal** aangezien het boek telkens twee keer wordt voorgelezen. Kies voor **mooie, herkenbare prenten**. Hou rekening met bepaalde culturele gevoeligheden en vermijd verhalen met stereotypen.

4. Kleed je voorleesuurkje in

Zorg voor een **gepaste introductie en een verwerkingsactiviteit** bij het verhaal.

Bij een taalverwerkende en interculturele activiteit kunnen de kinderen op een interactieve manier een **paar woordjes in de andere taal leren** en kan je **ingaan op de culturele achtergrond** van het verhaal. Je kan nog meer ouders betrekken bij de activiteit door bijv. aan een Marokkaanse mamagroep hulp te vragen.

Heb je een grote groep kinderen, dan kan je de prenten van het boek inscannen en projecteren op een witte muur of scherm.

5. Bij het voorleesmoment zelf

Neem als ouderwerking of school de tijd om de voorlezers **welkom** te heten. Stel de voorlezers voor aan de kinderen en leg aan de kinderen uit wat de bedoeling is. Zorg dat er een goede interactie is tussen de voorlezers en het publiek. Bedank de voorlezers na afloop. Vraag de kinderen en de ouders wat ze er van vonden!

Tips!

- Een aantal bekende prentenboeken zijn vertaald in verschillende talen zoals Frans, Engels, Italiaans, Spaans... Vraag er naar in de bibliotheek of boekhandel.
- [O Mundo](#) is een kleine Wereldbibliotheek van Iedereen Leest. Deze boekenpakketten bevatten originele boeken uit alle hoeken van de wereld met telkens een Nederlandstalige vertaling en audiofragmenten.
- [Studio Sesam](#): deze organisatie wil culturele en sociale diversiteit zichtbaar maken in alle
 - mogelijke vormen van externe communicatie en ontwikkelde o.a. het superdiverse kinderboekenproject SESAM.
- [Nik-Nak](#): uitgeverij van tweetalige boekjes in een 15-tal talen.
- [Fundels](#): digitale, bewegende prentenboeken in het Nederlands, Frans en Turks.
- [Buro Extern](#): tweetalige boeken in het Nederlands, Duits, Turks, Arabisch, Papiamentu en Engels.
- [Little Linguist](#): boeken in verschillende talen.
- [IBBY Europe](#): selectie kinderboeken in Europese talen.
- Neem een kijkje in jouw plaatselijke bibliotheek.

Leesbingo

Wat is het?

Ouder en kind spelen samen de leesbingo. Wie heeft snel een rijtje horizontaal, verticaal, diagonaal...of een volle kaart?

Wat heb je nodig?

Één of twee leesbingo kaarten per leerling.

Hoe ga je te werk?

Spreek op voorhand af hoe lang de ouder of het kind moet lezen, vooraleer ze een vakje op de bingo mogen aankruisen. Gaat het bijvoorbeeld om 5 minuten, 10 minuten, één of enkele pagina's uit een boek of het hele boek?

De ouder en het kind kiezen een vakje op de kaart en lezen op die manier voor.

Tips! / Hoe kan je variëren?

- De ouder en het kind werken samen op één kaart of houden een wedstrijd met elk een eigen kaart.
- Je kan ook een wedstrijd organiseren met alle kinderen van de klas: welk kind heeft er samen met zijn/ouder het snelste een rijtje of kaart vol?
- De lezer of de luisteraar mag een vakje kiezen.

Ik lees (voor) of ik word voorgelezen... → ↓ ↗
Wie heeft snel een rijtje horizontaal, verticaal, diagonaal...of een volle kaart?

Op een berg kussens	Onder tafel	Met pantoffels aan	Al liggend op de buik	In de keuken
Met een zonnebril op	Bij oma/opa	Achter de zetel	Samen met 2 andere personen	Met rustige muziek erbij
Met een schaalje fruit	Onder een paraplu	Al liggend op de rug	Met een drankje	Met 5 knuffels erbij
In het donker met een zaklamp	Met de voeten in een voetbadje	In of onder een boom	Met een muts op	Met een dier op schoot
Achterste-voren op een stoel	Met een pyjama aan	In een kast	In klee-makerszit	Al fluisterend

Go! OUDERS KOOGO Ouders maken mijn school VCOV waar ouders samen scholen

Leesdobbelsteen

Wat is het?

Ouders knutselen samen met hun kind een leesdobbelsteen. Ze kiezen een boek om samen in te lezen. De leesopdrachten op de dobbelstenen maken het lezen nog leuker: lezen ze als een rups of draak, op het bed of voor de spiegel?

Wat heb je nodig?

- De uitgeprinte leesdobbelsteen
- Schaar
- Lijm
- Een boek dat de ouder en het kind leuk vinden

Hoe ga je te werk?

Print de leesdobbelsteen uit voor elk kind in je klas.

De ouder en het kind knutselen samen de leesdobbelsteen:

- Knip de dobbelsteen uit
- Vouw alle vouwlijnen naar achter
- Plak de blauwe plakranden vast zodat er een dobbelsteen ontstaat

Dobbelen en lezen maar:

- De ouder kan voorlezen voor het kind
- De ouder en het kind kunnen afwisselend lezen
- Het kind kan voorlezen voor de ouder

Tips voor de ouders!

Kies een boek dat je echt leuk vind. Ben je in een boek bezig dat je niet leuk vindt, kies dan een ander boek. <https://www.boekenzoeker.be> kan je helpen bij het kiezen.

Heb je een boek gelezen dat je erg mooi vond? Lees het gerust nog een keer voor. Misschien ontdekken jullie wel dingen die jullie de eerste keer niet hebben gemerkt.

Lees, voordat je aan een boek begint, de achterkant van het boek. Dan weet je al een beetje wat je kan verwachten.

Heb je een favoriete schrijver? Ga dan opzoek naar andere boeken van deze schrijver. De kans is groot dat je de andere boeken ook leuk zal vinden.

DE GROTE VOORLEESDAG LEESDOBBELSTEEN

LEESOPDRACHT

Wie leest? jullie lezen samen
Hoe lees je? in koor
Waar lees je? op het bed

LEESOPDRACHT

Wie leest? een vleermuis
Hoe lees je? ondersteboven
Waar lees je? in de zetel

LEESOPDRACHT

Wie leest? een draak
Hoe lees je? grommend
Waar lees je? op de tafel

LEESOPDRACHT

Wie leest? een walvis
Hoe lees je? knijp je neus toe
Waar lees je? voor de spiegel

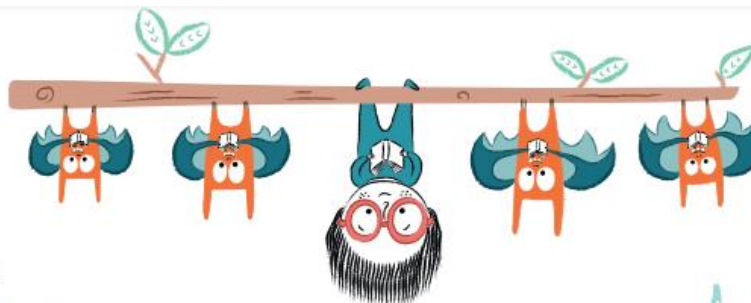
WAT MOET JE DOEN?

Knip de dobbelsteen uit

Vouw alle vouwlijnen naar achter

Plak de blauwe plakranden vast zodat er een dobbelsteen ontstaat

Dobbelen en lezen maar

LEESOPDRACHT

Wie leest? jullie lezen samen
Hoe lees je? fluisterend
Waar lees je? in het donker
mel een zaklamp

LEESOPDRACHT

Wie leest? een rups
Hoe lees je? heel traag
Waar lees je? op de grond

LEESTIPS

Kies een boek dat je echt leuk vindt. Ben je in een boek bezig dat je niet leuk vindt, kies dan een ander boek. <https://www.boekenzoeker.be> kan je helpen bij het kiezen.

Heb je een boek gelezen dat je erg mooi vond? Lees het gerust nog een keer voor. Misschien ontdekken jullie wel dingen die jullie de eerste keer niet hebben gemerkt.

Lees, voordat je aan een boek begint, de achterkant van het boek. Dan weet je al een beetje wat je kan verwachten.

Heb je een favoriete schrijver? Ga dan opzoek naar andere boeken van deze schrijver. De kans is groot dat je de andere boeken ook leuk zal vinden.

Uitnodiging voorleesmoment

Wat is het?

Laat je inspireren door deze affiche om ouders uit te nodigen voor een voorleesmoment thuis of op school.

Wat heb je nodig?

Een uitnodiging op maat van je voorleesmoment.

Hoe ga je te werk?

Denk op voorhand na hoe het voorleesmoment eruit zal zien.

- Wil je ouders op school uitnodigen? Of wil je ouders vragen om thuis voor te lezen?
- Werk je rond een bepaald thema?
- Hoe zal je anderstalige ouders betrekken? Enkele woorden in verschillende talen op de uitnodiging kunnen anderstalige ouders aanspreken.
- Hoe kiezen ouders boeken om uit voor te lezen: is er een aanbod vanuit de school, bib...

Pas de voorbeelduitnodiging voor het voorleesmoment aan.

Print de uitnodiging op posterformaat. Hang de poster op op een plaats waar dagelijks veel ouders passeren. Je kan de uitnodiging ook online plaatsen, bijvoorbeeld op de website of facebookpagina van de school. Je kan ouders uiteraard ook individueel een uitnodiging bezorgen op een kleiner formaat.

Wil je meedoen aan een groter voorleesproject? De drie ouderkoepels organiseren elk jaar in november de grote voorleesdag. Hiervoor stellen ze kant-en-klaar materiaal en stappenplannen ter beschikking. Scholen die zich inschrijven bij hun ouderkoepel maken bovendien kans op het winnen van een boekenpakket. Meer info vind je op de [website van de VCOV](#).

Tips! / Hoe kan je variëren?

- Zorg dat de poster in het oog springt. Voorzie bijvoorbeeld allerlei attributen bij de poster, zoals boeken of foto's van leraren / ouders die voorlezen... Wie weet hebben ouders uit de ouderwerking hier ideeën voor en willen ze de handen uit de mouwen steken.
- Spreek anderstalige ouders gericht aan voor de voorleesdag. Wie weet kan je ouders wel meertalig laten voorlezen.
- Betrek ook de lokale bib en hang de poster ook daar op. Vraag aan de bib om enkele voorleestoppers per leeftijdscategorie in de kijker te zetten.

Doe mee en onze
school maakt kans op
een boekenpakket!

WIJ DOEN MEE AAN DE GROTE VOORLEESDAG!

23-27 november 2020

Voorlezen is leuk. Ook vanop afstand!

Ben jij of ken jij een (groot)ouder die mee wil helpen om van
De Grote Voorleesdag een succes te maken?

Contacteer de school voor meer details en zorg dat je er bij bent!

EEN INITIATIEF VAN
DE DRIE OUDERKOEPELS:

Bedanking ouders

Wat is het?

Bedank de (groot)ouders die samen met hun kind een leesactiviteit deden.

Hoe ga je te werk?

Denk bij elke leesactiviteit na hoe je als leraar feedback kan krijgen over het al dan niet uitproberen van de leesactiviteit thuis.

Vraag ouders of de leerling bijvoorbeeld om

- een foto te maken van de leesactiviteit
- te vertellen wat ze van de leesactiviteit vonden
- iets te schrijven over de leesactiviteit in een heen-en-weer schriftje...

Waardeer expliciet de inspanningen van de ouders door hen een kleine attentie te geven:

- Maak een mooie tekening voor mama, papa, oma, opa...
- Geef hen een gepersonaliseerd bedankbriefje.
- Bedank de ouder(s) met een boek
- Knutsel leuke bladwijzers.
- Maak zakjes met letterkoekjes en een lief woordje
- Zing met de kinderen een zelfgemaakt bedanklied, maak hier een filmpje of geluidsopname van...

Tips!

- Benoem bij de bedanking waarvoor je de ouders dankbaar bent. Hadden ze mooi voorgelezen op school, gaven ze kritische feedback op een leesactiviteit of stuurde ze een foto van de leesactiviteit... Het benoemen waarvoor je dankbaar bent, zet extra kracht bij de waarderende boodschap.
- De bedanking kan uitgaan van de leraar, de klasgroep of de leerling... Bij een schoolbrede activiteit kan de school ook de ouders bedanken.
- Je kan de inspanningen van ouders onrechtstreeks waarderen door hun ingezonden beeldmateriaal of een quote uit het heen-en-weer schriftje een mooie plaats te geven op de website of facebookpagina van de school. Vraag hiervoor altijd de toestemming van de ouders.
- Betrek de ouderwerking van de school bij het nadenken over hoe ouders te bedanken. Allicht hebben ze leuke ideeën. Mogelijk willen ze de handen uit de mouwen steken en bijvoorbeeld een spandoek maken...

Voorbeeld bedankbriefjes:

BEDANKT!

*Schrijf aan de linkerkant een bedankbriefje voor wie kwam voorlezen.
Of... maak een mooie tekening voor mama, papa, oma, opa...

E-toolkit ouderbetrokkenheid

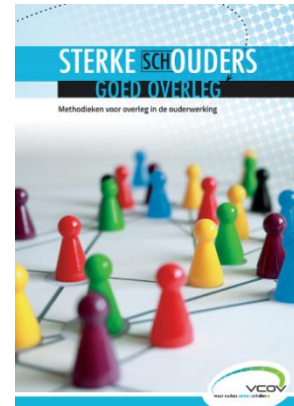
Wat fijn dat jij je engageert voor het project Lezen in actie! De VCOV helpt je graag bij het betrekken van ouders. We selecteerden een aantal van onze instrumenten die daarbij kunnen helpen.

Brochure: Hoe nemen we alle ouders mee?

Dossier communicatie als basis voor ouderbetrokkenheid en communicatie

Brochure: Sterke SCHoulders, goed overleg. Methodieken voor overleg in de ouderwerking.

Wil je meer weten over ouderbetrokkenheid? Op de [website van de VCOV](http://www.vcov.be) vind je onderstaande afbeelding met hotspots (+). De hotspots leiden naar tips, onderzoek...

**E-toolkit
ouderbetrokkenheid**

VCOV vzw Berkendreef 7 - 3220 Holsbeek
T 016 388 100 info@vcov.be
www.vcov.be
ondernemingsnummer: 0416.682.108 RPR Leuven

Koffiemoment over lezen en voorlezen

Wat is het?

Bij een koffiemoment komen ouders op regelmatige tijdstippen samen in de school bij een kop koffie of thee. Ze praten met elkaar over hun kind, de school of de buurt. Het is een heel laagdrempelige activiteit waar alle ouders aan kunnen deelnemen.

Je kan een koffiemoment organiseren rond een specifiek thema, zoals hier rond 'lezen en voorlezen'.

De drie ouderkoepels hebben de map Oefenkans Nederlands samengesteld. Het koffiemoment over lezen en voorlezen komt uit deze map. Je kan de map downloaden van de VCOV website via [deze link](#). In de map vind je al het materiaal voor dit koffiemoment bij de bijlagen.

Wat heb je nodig?

- Een lokaal waar ouders kunnen samenkomen
- Koffie, thee, water, suiker, melk, koekjes, ...
- Affiche, flyer... voor de bekendmaking
- Prentenboek of leesboek (liefst zelf mee te brengen)
- Schrijfgierief voor de deelnemers
- Materiaal voor de verschillende oefeningen (zie [map Oefenkans Nederlands: bijlagen 50 tot en met 56](#))
 - Stellingen over lezen en voorlezen
 - Smiley kaartjes in 3 kleuren (1 van elke kleur per deelnemer)
 - Conversatiekaarten (1 set per 2 à 3 deelnemers)
 - Foto's (1 set per 4 à 5 deelnemers)
 - Bladwijzers met voorleestips in verschillende talen (1 per deelnemer)
 - Feestelijke voorleestips (1 per deelnemer)
 - Vertaalfiches 'Thuis lezen is belangrijk' (1 per deelnemer)

Hoe ga je te werk?

Het koffiemoment verloopt in fases. Als je alle fases doorloopt zal het ongeveer 2 uur in beslag nemen. Heb je minder tijd of wil je het minder intensief maken? Dan is het beter om een keuze te maken tussen fase 2, 3, 4 of 5. Je kan binnen elke fase nog een keuze maken door minder of meer materiaal aan te bieden.

Fase 1: de kennismakingsronde

- Laat de deelnemers kennismaken met elkaar. Kies hiervoor een methodiek, bv:
 - Kennismaken aan de hand van een boek dat ze meebrachten
 - Kennismaken met foto's

Fase 2: het voorleesmoment

- Laat één of enkele deelnemers een stukje voorlezen uit het boek dat ze meebrachten. Of lees zelf een stuk voor uit een boek.
- Stel de deelnemers enkele vragen:
 - Over wie gaat het boek?
 - Zou de hoofdpersoon jouw vriend kunnen zijn?
 - Waar gaat het verhaal over?
 - Welke vraag zou je willen stellen aan de schrijver?
 - Hoeveel sterren geef je het boek? ***** (van 1 ster tot 5 sterren, gaande van slecht, niet zo goed, tot heel goed)
- Laat de deelnemers eerst individueel hun antwoorden opschrijven.
- Laat de deelnemers daarna per twee hun antwoorden vergelijken en bespreken.
- Peil in groep naar de ervaringen.

Fase 3: de conversatietafel

- Deel de conversatiekaarten uit. Elk groepje krijgt één set.
- Laat ze de vragen aan elkaar stellen en ervaringen uitwisselen.

Fase 4: de stellingenronde

- Geef elke deelnemer 3 smileys: een groene, een rode en een oranje.
- Lees 1 stelling voor.
- Laat ze een smiley in de lucht steken: groen = helemaal akkoord, oranje = gedeeltelijk akkoord en rood = helemaal niet akkoord.
- Luister naar elkaars argumenten.
 - Belangrijk: er is geen goed of fout antwoord! Het is de bedoeling dat de deelnemers van gedachten wisselen en elkaars standpunten leren kennen. Ze kunnen ook vertellen over hun eigen ervaringen.
- Herhaal stap 2, 3 en 4 tot alle stellingen aan bod gekomen zijn.

Fase 5: de fotoronde

- Geef de deelnemers per 4 of 5 een set van 12 foto's.
- Laat ze in kleine groepjes zitten om samen de foto's te bekijken en te bespreken:
 - Welke foto spreekt hen aan?
 - Welke foto roept herinneringen op?
 - Welke foto vinden ze leuk, interessant, triest, mooi, ...
- Laat ze de vragen aan elkaar stellen en ervaringen uitwisselen.

Fase 6: de deelnemers krijgen 3 cadeautjes mee naar huis:

- Een bladwijzer met voorleestips in het Nederlands en/of een andere taal
- Fiche: 'Thuis lezen is belangrijk' in het Nederlands en in een andere taal
- Feestelijke voorleestips

Tips! / Hoe kan je variëren?

- Gebruik boeken uit de klas/ schoolbibliotheek.
- Vraag aan de ouders om zelf een boek mee te brengen.
- Je kan het gemakkelijker maken door het aantal stellingen, conversatiekaarten, foto's te selecteren en/of te beperken qua moeilijkheidsgraad.

Voorleeswandeling voor gezinnen

Wat is het?

Een voorleeswandeling voor gezinnen in de schoolomgeving rond één of meerdere verhalen.

Ouders worden uitgenodigd om met hun gezin een voorleeswandeling in de buurt van de school te maken. Er worden prenten uit een boek geplastificeerd en op diverse locaties in de gemeente/stad opgehangen. Op elk prent staat een QR-code. Als ouders de QR-code scannen, krijgen ze een geluidsfragment te horen waarbij een deel van het verhaal wordt voorgelezen op hun smartphone.

Wat heb je nodig?

- Een boek of een thema voor de wandeling
- Geplastificeerde prenten met QR codes gelinkt aan de geluidsfragmenten van het verhaal
- Een uitnodigingsbrief met wandelroute/wandelkaart

Hoe ga je te werk?

- Stippel een wandelroute uit. Heeft je school meerdere vestigingen, werk dan een voorleeswandeling uit de buurt van elke school, zodat alle gezinnen kunnen deelnemen.
- Kies beeldmateriaal bijv. prenten uit één of meerdere boek(en).
- Laat iemand het verhaal bij elke prent voorlezen en opnemen.
- Voeg bij elke prent de passende QR-code toe, druk de prenten in het groot af, plastificeer ze en hang ze uit over het wandeltraject.

Tips!

- Geef gezinnen voldoende tijd om deel te nemen, spreid de wandeling over een aantal weken.
- Wil je de prenten ophangen op de weg of op openbare plaatsen, vraag dan vooraf toestemming aan het gemeente- of stadsbestuur.

Hoe kan je variëren?

Voorleeswandeling voor leerlingen uit de lagere en secundaire school:

Op meerdere plekken in de schoolomgeving wordt door ouders voorgelezen. Ook leerlingen uit het secundair kunnen voorlezen: aan elkaar of aan leerlingen van de lagere school. De leerlingen krijgen een stadsplan en moeten zelf de weg naar de verscheidene locaties zoeken. Elke groep wordt begeleid door een leerkracht of een ouder. Op elke locatie wordt er voorgelezen uit een gevarieerd aanbod aan verhalen, gedichten, tijdschriften, weetjesboeken of zelfs moppen. Door variatie te voorzien in de voorgelezen stukjes zorg je dat alle kinderen aangesproken worden.

Mini-voorleeswandeling voor de kleuters:

De kleuters maken in groepjes een wandeling op het schooldomein. Ze kunnen op verscheidene locaties naar een verhaaltje luisteren. Om de locaties herkenbaar te maken voor kleuters kan je ze aanduiden met symbolen of kleuren...

Kijk [hier](#) naar het praktijkvoorbeeld van de voorleeswandeling van de vrije basisschool 'De Bever' in Roeselare.

Boekenhoek voor leerlingen en ouders

Wat is het?

Een boekenhoek of bibliotheek op school voor leerlingen en ouders. Ouders mogen samen met hun kind, voor of na schooltijd, in de boekenhoek een boekje kiezen om mee naar huis te nemen. Na een week brengen ze het boekje terug en mogen ze een nieuw boek ontlennen.

Wanneer ouders niet op school kunnen komen, kan je werken met een 'boekjestas'. Een leerkracht kiest dan samen de leerling een boekje uit de schoolbibliotheek en neemt dit in de boekjestas voor een weekje mee naar huis.

Wat heb je nodig?

- Een boekenhoek of een schoolbibliotheek met een gevarieerd aanbod aan (meertalige) boeken
- Vrijwilliger(s) om de boekenhoek/bibliotheek open te houden
- Een uitleensysteem
- Vrijwilligers voor het aanmaken en uitlenen van de boekjestassen

Hoe ga je te werk?

- Richt de boekenhoek in op een goed bereikbare plaats voor ouders, bijvoorbeeld in de inkomhal van de school.
- Zorg voor een gevarieerd aanbod aan boeken, voorzie ook meertalige boekjes!
- Bedenk een uitleen- en registratiesysteem.
- Stel de boekenhoek op bepaalde tijdstippen open voor ouders en leerlingen, bijvoorbeeld éénmaal per week een halfuur voor of na schooltijd.
- Zoek voldoende vrijwilligers voor het openhouden van de boekenhoek.
- Zoek eventueel ook vrijwilligers voor het aanmaken, uitlenen en controleren van de boekjestassen. Controleer de tassen regelmatig en vul ze weer aan als ze niet meer compleet zijn.
- Maak de boekenhoek of boekjestas op verschillende manieren bekend bij alle ouders: mondeling, per mail/ brief/facebook/affiche ...

Tips! / Hoe kan je variëren?

- In het secundair onderwijs kunnen leerlingen de schoolbibliotheek uitbaten. Duid een aantal bibliothecarissen aan die wekelijks gedurende de speel- of lunchtijd de schoolbibliotheek openhouden. Door de bibliotheek zelf te beheren, leren de kinderen initiatief en verantwoordelijkheid opnemen en stimuleren ze andere leerlingen om te lezen. Duid ook een vrijwilliger aan, bijvoorbeeld een leesouder, voor de coördinatie.
- Schakel ouders in om een 'thuisstaalbibliotheek' op school in te richten, met een ruime collectie anderstalige kind- en jeugdboeken. Meer informatie vind je op het praktijkvoorbeeld [thuisstaalbibliotheek](#) van de basisschool Heilig Graf Turnhout.
- In samenwerking met de plaatselijke bibliotheek kan de school ook een project uitwerken waarbij vrijwilligers wekelijks aan huis gaan voorlezen bij (kansarme) gezinnen.

Verteltassen

Wat is het?

Een verteltas is een leuke, educatieve tas met lees- en spelmateriaal waarbij een thema centraal staat. Via een uitleensysteem kunnen de kinderen de tassen om beurten mee naar huis nemen. Ouders en kinderen kunnen thuis samen met de boekjes en spelletjes aan de slag gaan.

Via het materiaal in de tas werken ouders thuis mee aan de taalontwikkeling van hun kind. Ze lezen thuis voor en spelen spelletjes rond dezelfde thema's als in de klas en met hetzelfde materiaal. Op een speelse manier kunnen ouders en kinderen taalgebruik en woordenschat inoefenen.

Wat heb je nodig?

- Verteltassen met lees- en spelmateriaal
- Per tas een infofiche voor de ouders
- Per tas een inhoudskaart
- Uitleensysteem
- Vrijwilligers voor aanmaken en uitlenen van de tassen

Hoe ga je te werk?

- Zoek voldoende vrijwilligers voor het aanmaken, uitlenen en controleren van de verteltassen. Betrek de ouders en de ouderwerking bij de verschillende stappen: bedenken van de inhoud, maken van de tassen en het spelmateriaal, uitlenen en controleren van het materiaal.
- Aanmaken van de verteltassen:
 - Inhoud: (prenten)boek rond een thema, puzzels, spelletjes, vertel- of kleurplaten, knuffels/handpoppen/vingerpoppen om het verhaal uit te beelden.
 - Steek in elke tas een infofiche voor de ouders met voorleestips en een beschrijving van de spelletjes.
 - Hang aan elke tas een geplastificeerd kaartje met een opsomming van de inhoud.
- Bedenk een uitleen- en registratiesysteem
- Controleer de tassen regelmatig en vul ze weer aan als ze niet meer compleet zijn.
- Maak de verteltassenmethode op verschillende manieren bekend bij alle ouders: mondeling, per mail/ brief/facebook/affiche ...

Tips! / Hoe kan je variëren?

- Voor anderstalige ouders kan je in de verteltas een geplastificeerd blad of boekje met QR-codes naar filmpjes van een voorleesmoment of naar een boekje dat digitaal wordt voorgelezen, toevoegen.
- Stop ook een non-fictie boekje in de tas, met uitleg over hetzelfde thema als het vertelboek.
- Steek een schriftje in de verteltas waarin ouders en kinderen iets kunnen tekenen of schrijven.
- Je kan ook in de klas met de verteltassen aan de slag gaan. Nodig ouders of oudere kinderen uit om met de materialen van de tassen te werken samen met de leerlingen.
- Meer info over verteltassen vanuit het Steunpunt GOK vind je [hier](#).
- Kijk [hier](#) naar het praktijkvoorbeeld 'verteltas- en voorleesmiddag' van VBS St Joris Brussel.

Toonmoment verteltassen

Wat is het?

Een verteltas is educatieve tas met boekjes, puzzels, vertel- of kleurplaten en spelletjes waarin een thema centraal staat. Via een uitleensysteem kunnen de kinderen de tassen om beurten mee naar huis nemen.

Om de ouders te laten zien hoe ze de verteltassen thuis kunnen gebruiken organiseert de school samen met de ouderwerking een toonmoment.

Wat heb je nodig?

- Uitnodiging voor de ouders
- Verteltassen rond enkele thema's
- Klaslokaal met tafels en stoeltjes
- Koffie en thee

Hoe ga je te werk?

- Stel een aantrekkelijke uitnodiging op voor het toonmoment.
Hou de tekst bondig, in klare taal en gebruik picto's of afbeeldingen.
- Verspreid de uitnodiging op verschillende manieren: per mail/ brief/facebook/affiche...
- Spreek de ouders aan, laat hen voelen dat ze welkom zijn en vraag aan de ouderwerking om het toonmoment mee bekend te maken.
- De ouders mogen 's morgens in de klas komen kijken hoe de juf samen met de leerlingen werkt met het materiaal van de verteltas.
- Op het toonmoment krijgen de ouders niet alleen info over de verteltassen maar de juffen tonen ook hoe je met de boekjes en spelletjes kan werken.
- De ouders kunnen ter plaatse samen met hun kind oefenen.
- Vraag de medewerking van de ouderwerking. Misschien willen zij wel mee zorgen voor het onthaal en voor een tasje koffie of thee achteraf.

Tips! / Hoe kan je variëren?

- Bekijk het [praktijkvoorbeeld 'Toonmoment verteltassen'](#) van VBS Voorzienigheid Diest.
- Je kan het toonmoment ook koppelen aan een ouderactiviteit of een gezinsactiviteit. Organiseer bijvoorbeeld samen met de ouderwerking een voorleesnamiddag waarbij je één of enkele kinderboekenschrijvers uitnodigt. Na de voorstelling van de verteltassen kunnen ouders en kinderen kiezen voor workshops waar voorgelezen wordt of voor een workshop waar ze samen met hun kind met de verteltassen aan de slag kunnen gaan.
- Kijk [hier](#) naar het praktijkvoorbeeld 'verteltas- en voorleesmiddag' van VBS St Joris Brussel.

Ouderwerking zorgt mee voor leesinfrastructuur

Wat is het?

In deze fiche vind je enkele mooie voorbeelden van leesinfrastructuur op school. De ouderwerkingen of ouders van deze scholen hebben hierbij geholpen of het voortouw genomen.

De leeshut van Sint-Joris

Enkele jaren geleden werd de leeshut van VBS Sint-Joris Brussel feestelijk geopend met een grote kartonnen schaar. Het is een prachtig houten huisje op de speelplaats, met veel kinderboeken in mooie houten rekjes geplaatst. De kinderen kunnen daar tijdens de speeltijd komen lezen. De leeshut is een cadeau van ouders van de school. De hut werd ingericht met hulp van enkele sponsors. Bekijk het [praktijkvoorbeeld van de voorleeshut en de vertelnamiddag](#)

Leesruimte in basisschool Ingelmunster

Een vrij lokaal op school werd omgetoverd tot een knusse leesruimte, waar het gezellig is om samen met vrienden te lezen, waar leerlingen in boeken kunnen bladeren, waar ze kunnen luisteren naar verhalen...

De ouderraad nam heel wat werk op zich. Handige ouders zijn in het weekend en 's avonds druk in de weer geweest om het lokaal te strippen en opnieuw in te richten als leesruimte. Bekijk het [praktijkvoorbeeld van de leesruimte](#)

De Leestuin, een ideale plek om tot rust te komen

De leestuin van het Sint-Andreasinstituut Brugge is een ideale plek voor leerlingen om tot rust te komen en te genieten van boeken. Het lokaal is ingericht als gezellige schoolbibliotheek. De leestuin ligt vlak bij de 'rustige' speelplaats voor kinderen die tijdens de speeltijd meer rust en minder prikkels willen. Twee dagen per week komt een ouder in de leestuin voorlezen.

Bekijk het [praktijkvoorbeeld van de leestuin](#).

Pipowagen als leesruimte op de speelplaats

De Vrije Basisschool Hundelgem kocht met de opbrengst van de pannenkoekenslag een gloednieuwe pipowagen en richtte die in als leeswagen. De school vroeg aan ouders en grootouders om te helpen. Bekijk het [praktijkvoorbeeld van de pipowagen](#).

De letterfabriek – een caravan op de speelplaats

Op de speelplaats van VBS De Horizon in Beverlo staat een kleurrijke caravan vol boeken en spelletjes. Die kunnen wekelijks geleend worden door ouders en leerlingen. Iedere week is een andere klas aan de beurt. Op deze manier stimuleren ouders en kinderen elkaar om samen te spelen en taal te ontwikkelen. Het zijn de mama's van de ouderwerking die een oude caravan omtoverden tot deze letterfabriek.

Bekijk het [praktijkvoorbeeld van de letterfabriek](#)

Boekenruilkastje aan de schoolpoort

In een West-Vlaamse school hangt een boekenruilkastje aan de schoolpoort. Ouders, leerlingen en leerkrachten kunnen er kinderboeken insteken of uithalen.

Een handige manier om boeken met elkaar uit te wisselen. En het stimuleert de kinderen om te lezen!

Schoolbib door leerlingen zelf uitgebaat

VBS De Wegwijzer in Boortmeerbeek heeft een eigen bibliotheek die door de leerlingen zelf uitgebaat wordt. Een vijftiental bibliothecarissen van het 5e en 6e leerjaar werken vrijwillig wekelijks één middagspeeltijd in de bib. Een ex-lid van de ouderraad coördineert de bibwerking.

Bekijk het [praktijkvoorbeeld van de schoolbib](#)

Inspiratie leesacties voor secundair onderwijs

Wat is het?

In deze fiche vind je inspiratie om in het secundair onderwijs rond lezen en voorlezen te werken.

Er worden twee activiteiten voorgesteld waarbij leerlingen op school werken rond taal en (voor)lezen. Telkens worden de ouders erbij betrokken.

Gedichtenbundel

In het kader van de poëzieweek vraag je aan de leerlingen om een gedicht te schrijven over hun gevoelens of gedachten over een actueel thema, bv de coronaperiode, klimaatverandering, vluchtelingencrisis...

De gedichten worden gebundeld en bezorgd aan alle leerlingen, het schoolteam en aan de ouders. Je kan er een voorstellingsevenement aan koppelen waarbij leerlingen hun gedichten voorlezen voor publiek.

Is er een ouderwerking op school? Vraag hen dan om mee te helpen met de organisatie van het evenement: bekendmaking bij de ouders, onthaal, drankbediening, lay-out van de gedichtenbundel...

Tips! / Hoe kan je variëren?

- Neem een kijkje in het praktijkvoorbeeld op de VCOV website [‘Gedichtenbundel, de beleving van coronatijden door kinderen en leraren’](#)
- Zoek je inspiratie voor leuke activiteiten in de poëzieweek? <https://www.poezieweek.com/school/>
- De Poëzieweek leent zich voor heel wat leerrijke activiteiten:
 - o een workshop van de Belgische Improvisatie Liga
 - o een dichter op school
 - o gedichten in sms-taal of in het dialect
 - o een rap-sessie
 - o een stuk van een gedicht op een kaartje en een zoektocht naar het andere stuk
 - o gedichten in de thuistaal met de vertaling in het Nederlands erbij

Voorleesdag in het secundair onderwijs

Ook in het secundair onderwijs vinden jongeren het fijn als er voorgelezen wordt. Het stimuleert hen om zelf te lezen. Grijp de voorleesweek die jaarlijks in november plaatsvindt aan om een voorleesactie uit te werken.

Hoe ga je te werk?

Lanceer een maand voor de voorleesweek een oproep naar de ouders om te komen voorlezen in de klas van hun kind. Je kan de ouders vragen om een verhaal mee te brengen of je kan als leraar zelf enkele verhalen selecteren op niveau van de groep.

Tips! / Hoe kan je variëren?

- Laat je inspireren door het praktijkvoorbeeld op de VCOV website [‘Ouders lezen voor in SO’](#)
- Vraag aan de ouderwerking om mee te doen en een verhaal voor te lezen in de klas van hun kind.
- Laat ouders een verhaal vertellen of voorlezen in hun thuistaal. Lees zelf de vertaling voor.
- Zoek je mooie anderstalige boeken? Krijg je graag tips voor een meertalig verteluurtje? Neem dan een kijkje bij [O Mundo, een kleine wereldbibliotheek](#). O Mundo is een project van Iedereen Leest dat de mooiste prentenboeken uit de hele wereld wil binnen brengen in multiculturele klassen.
- Stimuleer de ouders om vragen te stellen aan de kinderen en/of hun verhaal te illustreren met prenten.
- Werk samen met de lokale bibliotheek en laat de jongeren zelf verhalen voorlezen in de bib voor een groepje ouders met jonge kinderen.

